

Инвестиционо-развијна банка
Републике Српске

ЕКОНОМСКИ МОНИТОР

БРОЈ: 13

АПРИЛ 2014.

САДРЖАЈ

1	САЖЕТАК	1
2	РЕАЛНИ СЕКТОР	2
	2.1 Бруто домаћи производ.....	2
	2.2 Индустијска производња	3
	2.3 Грађевинарство.....	5
	2.4 Тржиште рада.....	7
	2.4.1 Незапосленост.....	7
	2.4.2 Плате и пензије.....	8
3	ЦИЈЕНЕ И ФИНАНСИЈСКИ СЕКТОР.....	11
	3.1 Цијене	11
	3.2 Финансијска тржишта.....	13
	3.2.1 Банкарски сектор	13
	3.2.2 Берзе.....	15
4	СПОЉНА ТРГОВИНА.....	19
5	СТАТИСТИЧКИ АНЕКС	21
	Табела 1: Тромјесечни БДП РС, стопе реалног раста (%), производни приступ, г/г.....	21
	Табела 2: Стопе промјена индустријске производње РС у 2013. години, %, г/г	21
	Табела 3: Стопе промјена индустријске производње БиХ у 2013. години, %, г/г	22
	Табела 4: Стопе промјена у грађевинској активности РС у 2013. години, %, г/г.....	22
	Табела 5: Незапосленост у РС у 2013. години	22
	Табела 6: Просјечне нето плате по секторима у РС у 2013. години, у КМ.....	23
	Табела 7: Просјечне нето плате по секторима у БиХ у 2013. години, у КМ.....	24
	Табела 8: Преглед кретања инфлације у РС, мјерена индексом потрошачких цијена-СРІ, у 2013. години	24
	Табела 9: Активне каматне стопе у РС у 2013. години, у %	25
	Табела 10: Спољнотрговинска размјена РС и БиХ у 2013. години, у 000 КМ.....	25

ЛИСТА СКРАЋЕНИЦА

РС	Република Српска
БиХ	Босна и Херцеговина
АБРС	Агенција за банкарство Републике Српске
ИРБРС	Инвестиционо-развојна банка Републике Српске
БДП	Бруто домаћи производ
г/г	Година на годину (исти период претходне године)
КМ	Конвертибилна марка
ХоВ	Хартије од вриједности
ЕУ	Европска унија
ММФ	Међународни монетарни фонд
РЗС РС	Републички завод за статистику Републике Српске
БХАС	Агенција за статистику Босне и Херцеговине
К	Квартал
ЗЗЗРС	Завод за запошљавање Републике Српске
БИРС	Берзански индекс Републике Српске
АРС	Анкета о радној снази
СРІ	Индекс потрошачких цијена
Фонд ПИО	Фонд за пензијско и инвалидско осигурање
EURIBOR	Европска међубанкарска каматна стопа

СПИСАК ГРАФИКОНА И ТАБЕЛА

- Графикон 1:** Квартални БДП РС, производни приступ, стопе реалног раста, у %, г/г
- Графикон 2:** Стопе реалног раста кварталног БДП земаља најзначајнијих трговинских партнера РС, у %, г/г
- Графикон 3:** Кварталне стопе реалног раста одабраних привредних подручја РС, у %, г/г
- Графикон 4:** Стопе раста индустријске производње РС, у %, г/г
- Графикон 5:** Упоредни приказ стопа раста индустријске производње, у %, г/г
- Графикон 6:** Стопе раста индустријских подручја РС, у %, г/г
- Графикон 7:** Стопе промјене производње и извоза прерађивачког подручја РС, у %, г/г
- Графикон 8:** Стопе промјена у грађевинској активности РС, у %, г/г
- Графикон 9:** Мјесечна динамика грађевинске активности РС у 2013. години, стопе промјена, у %, г/г
- Графикон 10:** Број незапослених у РС, по годинама
- Графикон 11:** Мјесечни приказ броја незапослених у РС у периоду I-XII 2013. године
- Графикон 12:** Просјечна нето плата у РС, по годинама, у КМ
- Графикон 13:** Раст просјечне нето плате по секторима у РС
- Графикон 14:** Просјечне пензије у РС, по годинама, у КМ
- Графикон 15:** Годишња инфлација у РС и БиХ – индекс потрошачких цијена (CPI) у 2013., по мјесецима, г/г
- Графикон 16:** Годишња инфлација у региону – индекси потрошачких цијена (CPI) у 2012. и 2013. години
- Графикон 17:** Кварталне стопе раста дистрибутивне трговине (на велико и мало) у 2013., у %, г/г
- Графикон 18:** Активне каматне стопе у РС, у %
- Графикон 19:** Укупни кредити у РС, у милионима КМ
- Графикон 20:** Укупни депозити у РС, у милионима КМ
- Графикон 21:** Вриједност Берзанског индекса Републике Српске - БИРС
- Графикон 22:** Вриједност укупног промета на Бањалучкој берзи у 2012. и 2013. години, по мјесецима, у КМ
- Графикон 23:** Структура укупног промета на Бањалучкој берзи у 2013. години
- Графикон 24:** Просјечна мјесечна вриједност тржишне капитализације на Бањалучкој берзи у 2012. и 2013. години, у КМ
- Графикон 25:** Секторска структура пласмана ИРБРС у ХоВ, са стањем на дан 31.12.2013., у %
- Графикон 26:** Спољнотрговинска активност РС у 2013. години, у 000 КМ
- Графикон 27:** Спољнотрговинска активност БиХ у 2013. години, у 000 КМ
- Табела 1:** Стопе раста запослености по дјелатностима у РС
- Табела 2:** Преглед кредитних пласмана ИРБРС по кредитним линијама, стање на дан 31.03.2014. године

1. САЖЕТАК

Почетак 2013. године донио је економски опоравак Републике Српске. Наиме, у условима повољнијих глобалних привредних и свеукупних економских кретања, **економска активност РС**, мјерена реалном стопом раста БДП-а, **забиљежила је међугодишње кварталне стопе раста од 1,9% у К1, 2,4% у К2, 1,9% у К3, односно 2,0% у К4 2013. године.** Посматрано у ширем регионалном контексту, осим у РС, само су још у Србији забиљежене позитивне стопе раста БДП-а у сваком појединачном прошлогодишњем кварталу.

Примарни импулс домаћем економском опоравку потиче од добрих индустријских резултата, а посебно у сегменту *текстилне и дрвопрерађивачке индустрије*. Тако је физички обим укупне индустријске производње порастао за 4,1% у 2013. години. Истовремено, извоз из РС растао је по стопи од 9,0%, односно увоз од 1,4%. У околностима динамичнијег раста извоза у поређењу са динамиком раста увоза током прошле године, укупни спољнотрговински дефицит смањен је за готово 150 милиона КМ.

У току 2013. године забиљежена су позитивна кретања у грађевинарству РС које је остварило раст вриједности извршених радова од 0,8% на међугодишњем нивоу. Поред тога, и **тржиште рада показује знакове опоравка:** број евидентираних лица на *Заводу за запошљавање РС* смањен је за 1,3%, док је број запослених у септембру за 1,4% био већи у поређењу са њиховим бројем из марта 2013. године.

У условима умјереног смањења каматних стопа на краткорочно и дугорочно задуживање током првих девет мјесеци 2013. године, **укупни кредити у банкарском систему РС порасли су за 4,7% г/г.** У истом периоду, предвођени растом депозита у сектору становништва (+14,7%), **укупни депозити у домаћим банкама повећани су за 6,2%.** Као дио ширег регионалног тренда успоравања инфлаторних кретања, и **просјечне потрошачке цијене у РС, у 2013. години, остале су непромијењене у поређењу са њиховим нивоом из претходне, 2012. године.**

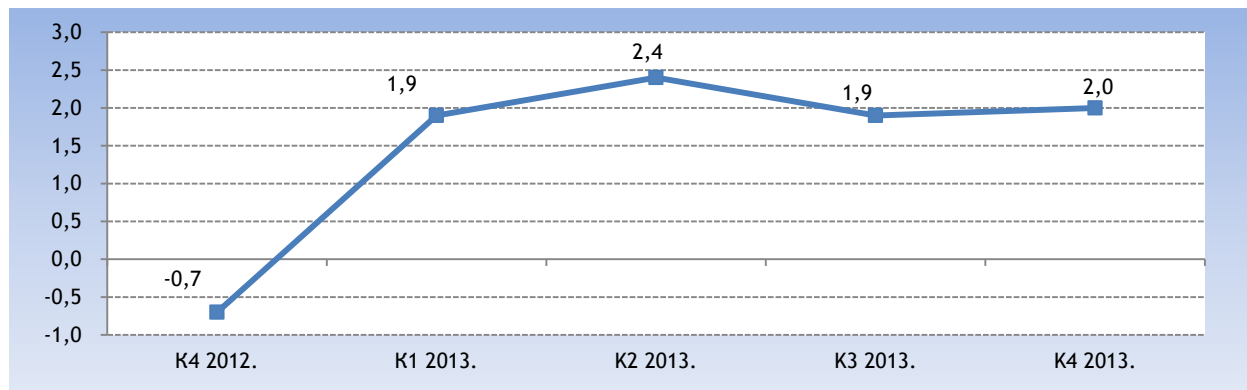
У 2014. години, очекује се наставак економског раста, како у глобалним размјерама, тако и у контексту домаће привреде. Наиме, према очекивањима Владе РС изнесеним у документу *Економска политика Републике Српске за 2014. годину*, **економија РС ће расти по реалној стопи од 2,0%** колико би, према процјенама ММФ-а, требао да износи и укупни економски раст БиХ у 2014. години.

2. РЕАЛНИ СЕКТОР

2.1 Бруто домаћи производ

Након периода краткорочне контракције у 2012. години, **током 2013. уследио је постепени опоравак укупне домаће економске активности, уз међугодишњи раст БДП РС од 2,1%.**¹ Посматрано по кварталима, у К1 БДП је растао по стопи од 1,9%, у К2 од 2,4%, односно у К3 и К4 по стопама од 1,9% и 2,0% респективно (види Графикон 1).

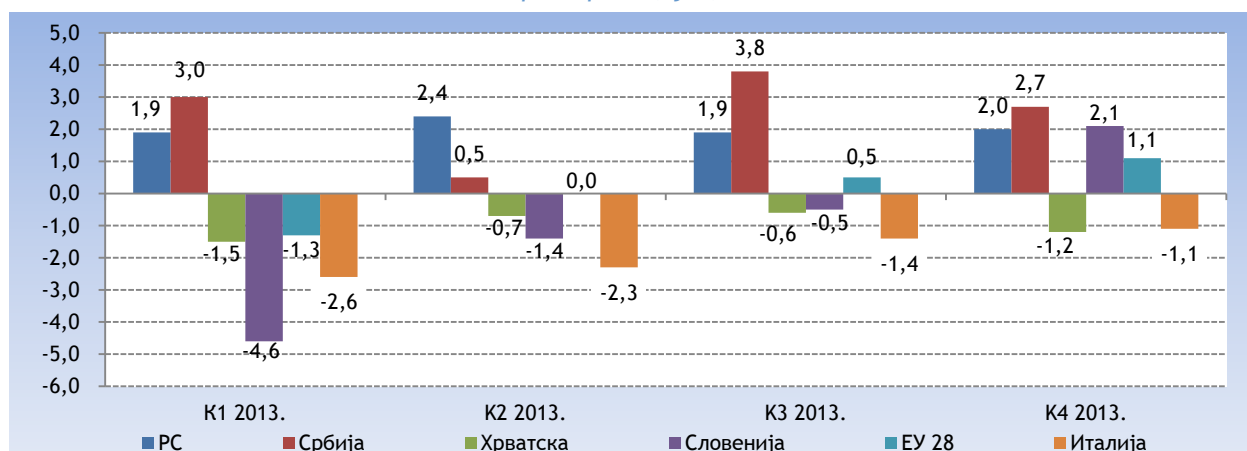
Графикон 1: Квартални БДП РС, производни приступ, стопе реалног раста, у %, г/г

Извор: РЗС РС

Земље у окружењу које су, уједно и примарна тржишта за домаћу извозну понуду, током 2013. године оствариле су мјешовите економске резултате (види Графикон 2). Наиме, **поред РС, само су још у Србији забиљежене позитивне стопе раста БДП-а у сваком појединачном прошлогодшњем кварталу.** Раст БДП ЕУ28 евидентан је у К3 и К4, а посљедњи квартал донио је умјерени раст економске активности и у Словенији. Ако се узме у обзир значај који има за производне и укупне извозне резултате, онда је економски опоравак ЕУ позитивни сигнал који се непосредно рефлектује и на укупна економска кретања у нашим условима.

Графикон 2: Стопе реалног раста кварталног БДП земаља најзначајнијих трговинских партнера РС, у %, г/г

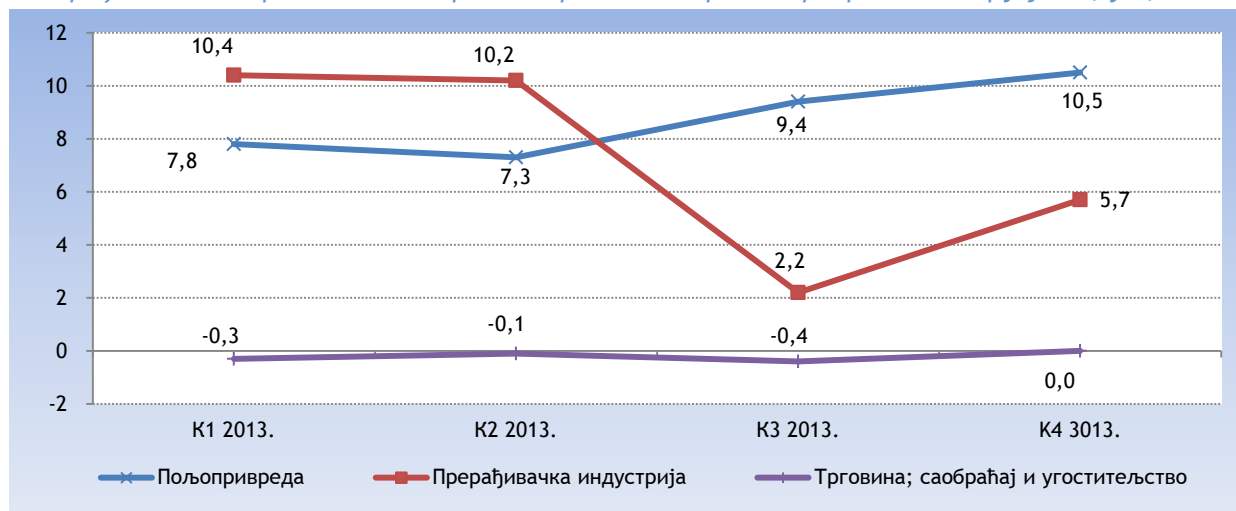

Извор: РЗС РС

¹ Аритметички просјек кварталних стопа раста БДП у 2013. години

Економски раст РС током 2013. године, у првом реду је повезан са постепеним опоравком извозне потражње за домаћим производима.² Тако су добри извозни резултати у домену производње и дистрибуције електричне енергије (+260,2%), пољопривреде (+14,4%) и прерађивачке индустрије (+4,2%) афирмисали подручја пољопривреде и прерађивачке индустрије као примарне генераторе укупног домаћег економског опоравка од почетка 2013. године (види Графикон 3).³ С друге стране, под утицајем наглашене волатилности домаће потрошње, у подручју трговине, саобраћаја и угоститељства испољен је умјерени међугодишњи пад вриједности, уз негативни допринос расту БДП-а РС.

Графикон 3: Кварталне стопе реалног раста одабраних привредних подручја РС, у %, г/г

Извор: РЗС РС

Снажан раст извоза током посљедњег квартала 2013. године,⁴ као и умјерени опоравак домаће потрошње који је уследио крајем године,⁵ јасно упућују на **наставак позитивних економских трендова и у 2014. години**. Наиме, према пројекцијама Владе РС за 2014. годину, изнесеним у документу *Економска политика Републике Српске за 2014. године*, **домаћа економија ће расти по реалној стопи од 2,0%** колико би, према процјенама ММФ-а, требао да износи и укупни економски раст БиХ. Међутим, слично као и у досадашњем периоду, економска кретања у домаћим условима биће првенствено условљена ширим економским контекстом, те самом динамиком опоравка кључних извозних тржишта Републике Српске.

2.2 Индустијска производња

У 2013. години, физички обим индустријске производње РС порастао је за 4,1% на међугодишњем нивоу. Тиме је, након привременог прекида током 2012. године, настављен вишегодишњи позитивни тренд домаће индустријске експанзије (види Графикон 4).

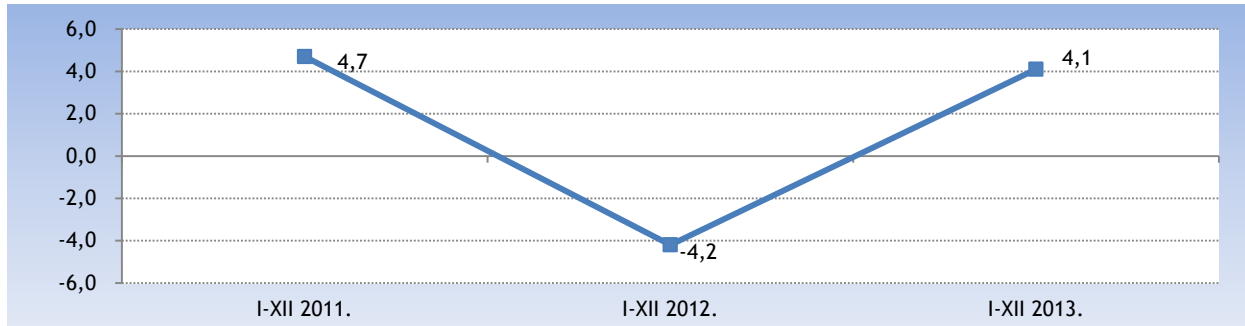
² О укупним извозним резултатима РС у 2013. години, више ријечи биће у наставку Монитора.

³ Подаци о вриједности производње у подручју производње и дистрибуције електричне енергије нису доступни.

⁴ У К4 2013. године извоз РС остварио је раст од 13,5% г/г. Извор: РЗС РС

⁵ Укупни промет у трговинама РС, на велико и мало, током посљедњег квартала 2013. године порастао је за 2,2% у поређењу са истим периодом претходне године. Извор: РЗС РС

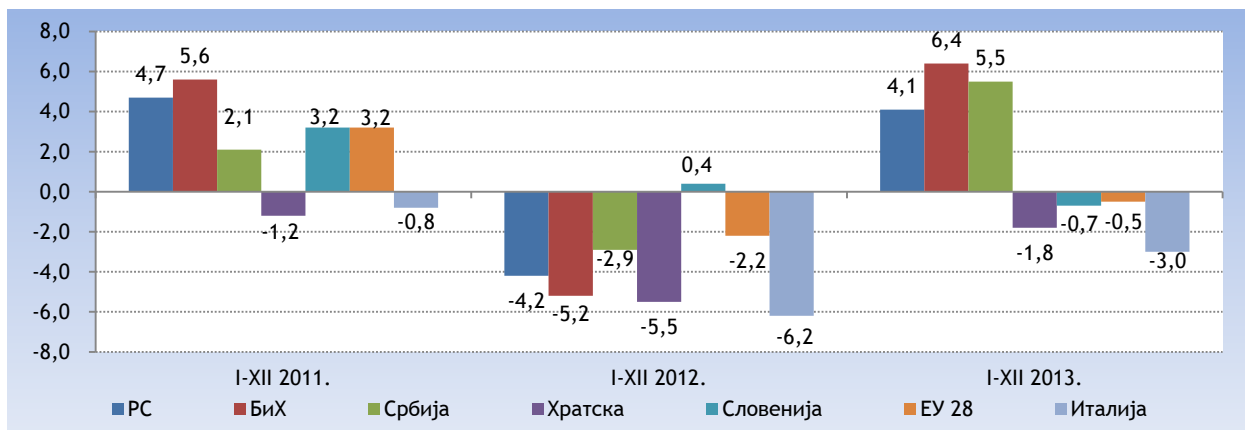
Графикон 4: Стопе раста индустријске производње РС, у %, г/г

Извор: РЗРС

Посматрано у ширем регионалном контексту, **индустријски раст још је евидентан само у случају Србије**, док су негативна индустријска кретања забиљежена у Хрватској, Словенији, Италији и ЕУ (види Графикон 5). Међутим, условљеност домаћих економских кретања ширим економским контекстом најбоље потврђују управо индустријски резултати РС. Тако је побољшање индустријских кретања у земљама најзначајнијим извозним партнерима, путем повећања тражње, довело и до јачања укупне индустријске производње у РС.

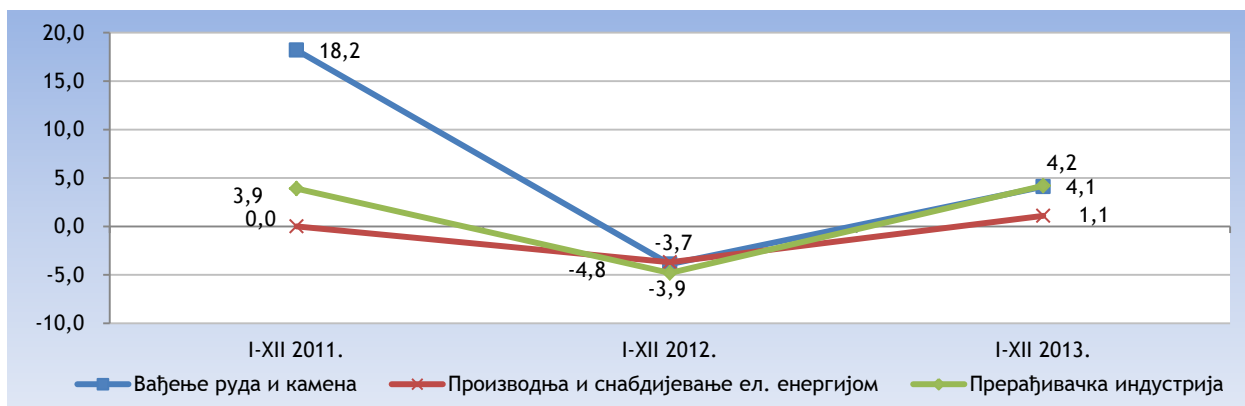
Графикон 5: Упоредни приказ стопа раста индустријске производње, у %, г/г

Извор: Националне статистичке институције

Сва индустријска подручја РС, током 2013. године, биљеже раст производне активности. У подручју прерађивачке индустрије остварен је међугодишњи раст од 4,2%, вађења руда и камена од 4,1%, односно у подручју производње и дистрибуције електричне енергије од 1,1% (види Графикон 6).

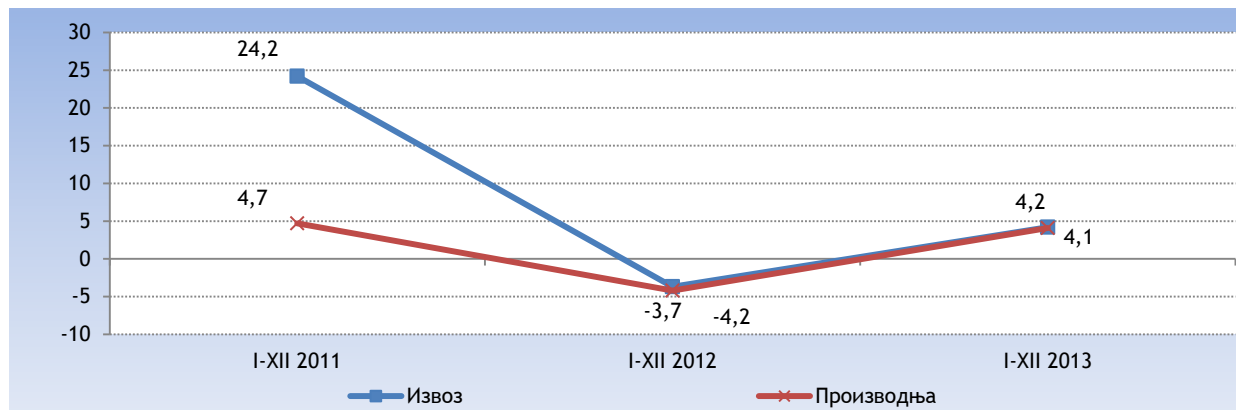
Графикон 6: Стопе раста индустријских подручја РС, у %, г/г

Извор: РЗРС

Повећање извозне потражње, у условима ограничености домаће потрошње, представљало је примарни покретач раста сектора прерађивачке индустрије. У таквим околностима, и већина прерађивачких области забиљежила је повећање производње, међу којим се посебно истичу следеће: производња прехранбених производа (+14,8%), производња текстила (+20,7%), производња одјеће (+31,2%), прерада дрвета (+14,2%) и производња намјештаја (+20,7%). Позитивна корелација између обима производње и вриједности извоза прерађивачког подручја приказана је на Графикону 7.

Графикон 7: Стопе промјене производње и извоза прерађивачког подручја РС, у %, г/г

Извор: РЗС РС

Умјерени опоравак металопрерађивачког и електро-енергетског сектора позитивно се рефлектовао и на саме резултате подручја вађења руда и камена у 2013. години. Наиме, област вађења угља и лигнита остварила је раст производње од 5,4%, док је у области вађења руда метала забиљежено повећање физичког обима производње од 9,6%. Истовремено, захваљујући повољним хидролошким приликама, али и изузетно доброј капиталној опремљености термо-енергетских постројења,⁶ производња електричне енергије у РС порасла је за 1,1%.

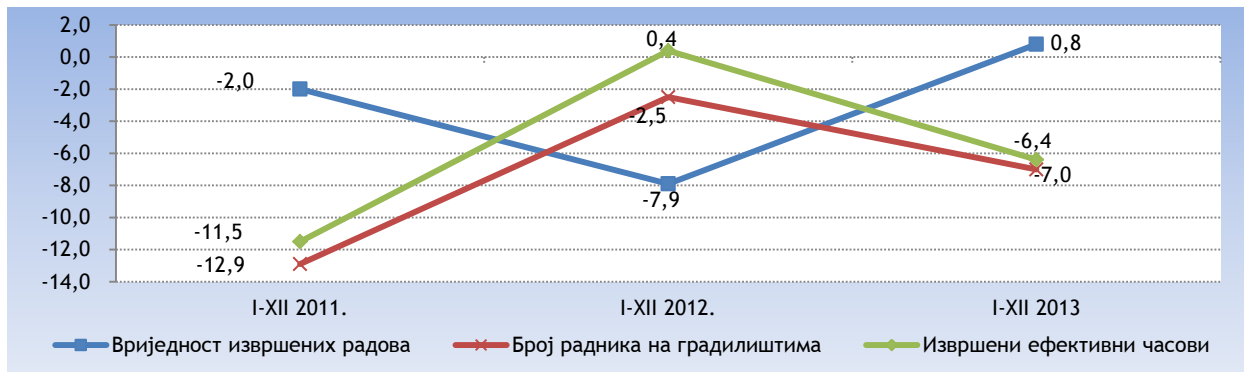
И у наредном периоду, индустријски трендови значајно ће утицати на динамику укупног друштвеног и економског опоравка РС. Међутим, имајући у виду већ истицану екстравертност домаће привреде, глобална економска кретања, преко резултата извозно оријентисаних индустријских подручја, примарно ће детерминисати укупне индустријске резултате у РС.

2.3 Грађевинарство

Током 2013. године, забиљежена су позитивна кретања у грађевинском сектору РС. Наиме, уз раст од 0,8% г/г, дошло је до заустављања вишегодишњег негативног тренда смањења вриједности извршених грађевинских радова у РС. Међутим, и даље су присутне неповољне тенденције када је у питању број ангажованих радника на градилиштима те извршени ефективни часови на грађевинским радовима (види Графикон 8).

⁶ У 2012. години, ТЕ Гацко, односно у 2010., ТЕ Угљевик извршиле су капитални ремонт чиме је обезбијеђена стабилност и повећање њихових производних капацитета. Учешће термо-енергетских постројења у укупној производњи електричне енергије у РС, према Енергетском билансу Републике Српске за 2013. годину, износи 59,6%.

Графикон 8: Стопе промјена у грађевинској активности РС, у %, г/г

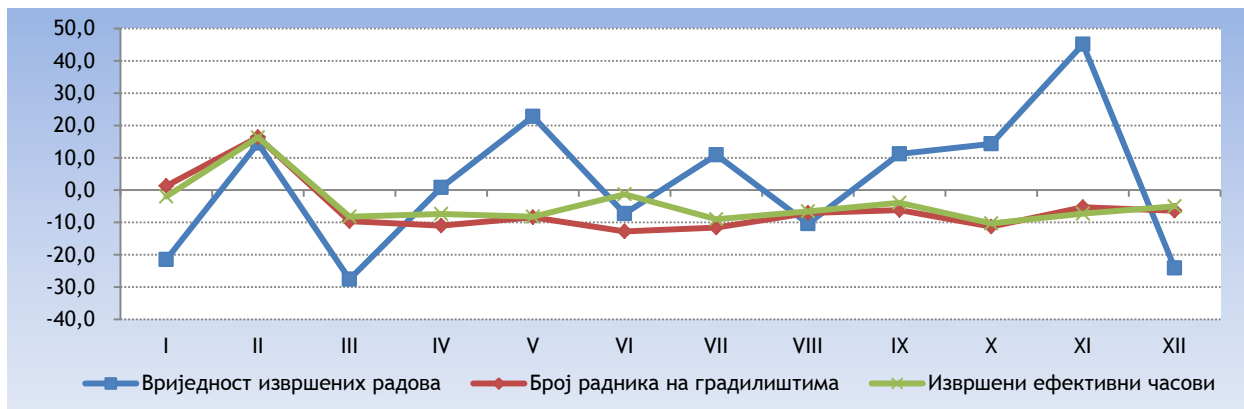

Извор: РЗС РС

Економски раст који је у РС забиљежен током 2013. године, дакле није у потпуности неутралисао негативне ефекте економске кризе на ово подручје. Међутим, како је и у претходном периоду, компоненти транспортне инфраструктуре припадала доминантна позиција у структури укупне вриједности извршених грађевинских радова у РС,⁷ активности на изградњи аутопута Бања Лука – Добој засигурно су осигурале значајни импулс умјереном опоравку овог економског подручја у 2013. години.

У току 2013. године, вриједност извршених грађевинских радова карактерисала је наглашена мјесечна волатилност (види Графикон 9). Узлазни тренд који је евидентан од августа прекинут је у последњем мјесецу 2013. године.⁸ С друге стране, број ангажованих радника и извршени ефективни часови на грађевинским радовима нису биљежили значајније мјесечне варијације, с тим да су се већ од марта вриједности ових индикатора грађевинске активности налазиле испод нивоа из 2012. године.

Графикон 9: Мјесечна динамика грађевинске активности РС у 2013. години, стопе промјена, у %, г/г

Извор: РЗС РС

Динамика опоравка укупне грађевинске активности првенствено ће бити условљена свеукупним економским кретањима у РС. У сваком случају, даље динамизирање економске активности, као и реализација већ започетих инфраструктурних пројеката позитивно ће се одразити на кретања и укупне резултате овог, изузетно значајног економског подручја РС.

⁷ Учешће вриједности извршених радова на транспортној инфраструктури у укупној вриједности извршених радова у РС у 2010. години износило је 51,4%, 2011. 51,87%, те 2012. години 46,6%. Извор: РЗС РС

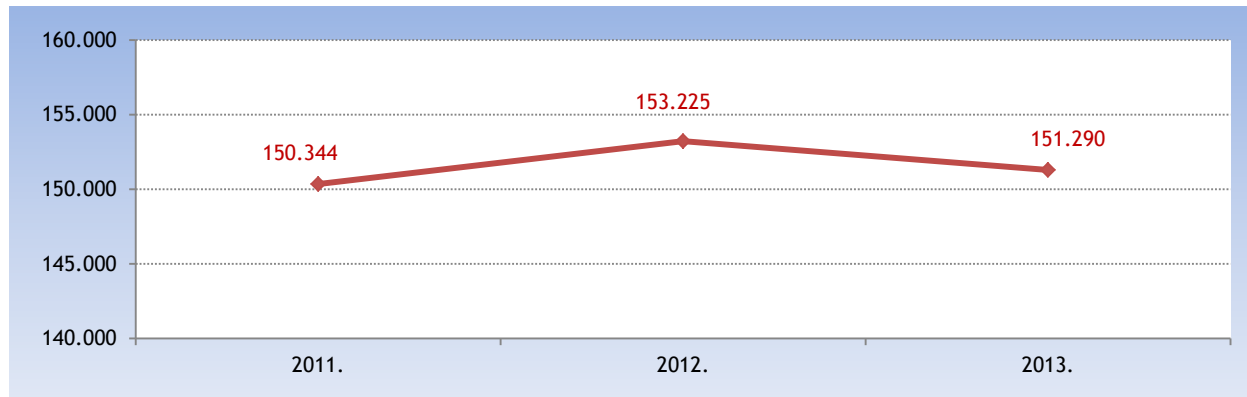
⁸ Дјелимично и под утицајем сезонске варијације на грађевинске активности.

2.4 Тржиште рада

2.4.1 Незапосленост

Током 2013. године, на Заводу за запошљавање РС у просјеку је било евидентирано **151.290 незапослених лица**⁹ што представља међугодишње смањење њиховог броја од 1,3% (види Графикон 10). У истом периоду, укупни број незапослених у БиХ порастао је за 1,7%, на ниво од 552.494 лица.¹⁰

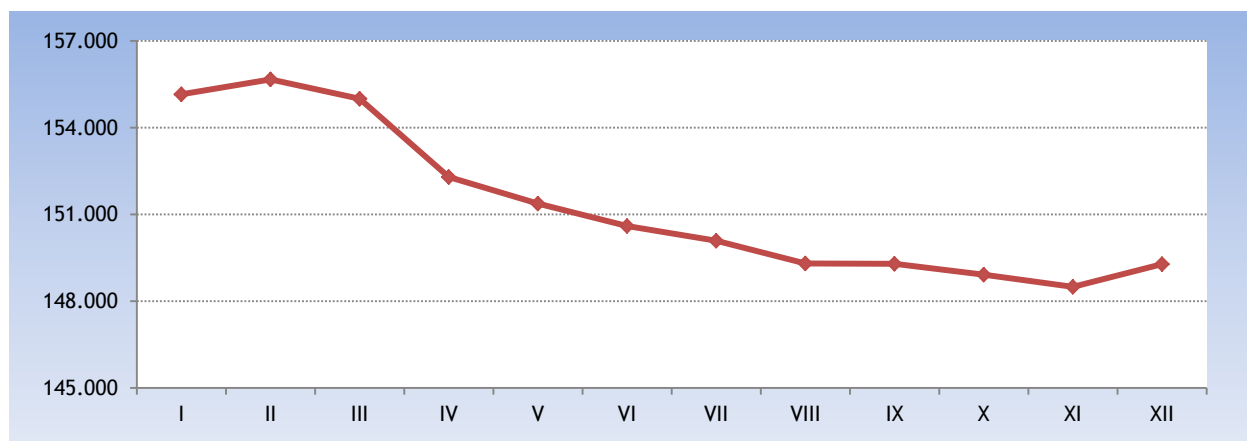
Графикон 10: Број незапослених у РС, по годинама

Извор: ЗЗЗРС и калкулације ИРБРС

Раст домаће привредне активности током 2013. године, позитивно се одразио и на домаће тржиште рада које показује знакове опоравка. Посматрано на мјесечном нивоу, **присутно је смањење броја незапослених лица** током периода март-децембар, захваљујући којем се и број особа на евиденцији која траже запослење смањило за 5.714 лица (види Графикон 11).¹¹

Графикон 11: Мјесечни приказ броја незапослених у РС у периоду I-XII 2013. године

Извор: ЗЗЗРС

Према подацима међународно упоредиве Анкете о радној снази за 2013. годину, стопа незапослености у РС износила је 27,0% док је, на нивоу БиХ овај индикатор износио 27,5%.

⁹ Калкулација ИРБРС на основу мјесечних података ЗЗЗРС

¹⁰ Калкулације ИРБРС на основу мјесечних података БХАС

¹¹ Број незапослених на евиденцији ЗЗЗРС у марту 2013. године износио је 154.998, односно у децембру 149.284 лица.

Уз умјерене осцилације током 2013. године, и у земљама ширег региона евидентан је проблем високе незапослености. Тако је децембарска стопа незапослености у ЕУ28 износила 10,7% (-0,1 пп), у еврозони 12,0% (+0,1 пп), те Хрватској 18,6% (+0,9 пп).¹²

Позитивни тренд смањења броја незапослених у РС праћен је трендом умјереног повећања запослености од друге половине 2013. године. Наиме, **просјечни број запослених у септембру 2013. године износио је 240.305 лица што представља повећање од 1,4% у односу на њихов број из марта исте године.** Приказ дјелатности са највећим релативним учешћем у укупној запослености, са припадајућим стопама раста на крају трећег квартала 2013. године, дат је у Табели 1.

Табела 1: Стопе раста запослености по дјелатностима у РС

Дјелатности	Раст броја запослених, IX 2013./III 2013., у %	Учешће у укупном броју запослених, IX 2013., у %
Прерађивачка индустрија	4,1	19,5
Трговина на велико и на мало, поправка моторних возила и мотоцикала	-1,1	18,5
Јавна управа и одбрана; обавезно социјално осигурање	0,0	9,9
Образовање	-1,5	8,9
Дјелатности здравствене заштите и социјалног рада	-0,4	7,0
Дјелатности пружања смјештаја, припреме и послуживања хране, хотелијерство и угоститељство	2,9	4,8
Грађевинарство	3,9	4,7

Извор: РЗС РС

Посматрано по дјелатностима, позитивне стопе раста забиљежене су у већем броју сектора, међу којима је и *прерађивачка индустрија* (+4,1%) која ангажује готово 1/5 укупног броја запослених у РС. С друге стране, и поред пада запослености од 1,1%, *трговина на велико и мало, поправка моторних возила и мотоцикала, уз прерађивачку индустрију*, задржала је доминацију у структури укупне домаће запослености.

У надалазећем периоду, **кретања на тржишту рада биће непосредно условљена привредним и укупним економским трендовима, како у домаћем, тако и у ширем регионалном, односно глобалном контексту.** У сваком случају, очекивано повећање привредне активности, као и спровођење осталих релевантних мјера које су предвиђене *Економском политиком РС за 2014. годину*, требали би допринијети свеобухватном опоравку и дугорочној стабилизацији домаћег тржишта рада.

2.4.2 Плате и пензије

У 2013. години, уз међугодишње номинално смањење од 1,2%, **просјечна нето плата у РС износила је 808 КМ** што готово одговара нивоу из 2011. године (*види Графикон 12*).

¹² У децембру 2012. године, стопа незапослености у ЕУ износила је 10,8%, еврозони 11,9%, односно Хрватској 17,7%. Извор: EUROSTAT и Хрватски завод за запошљавање

Графикон 12: Просјечна нето плата у РС, по годинама, у КМ

Извор: РЗС РС

Пад вриједности просјечне плате у РС током 2013. године, у првом реду је повезан са смањењем примања у јавном сектору: образовање (-6,5%) и јавна управа и одбрана, обавезно социјално осигурање (-5,0%). Почетком године, Одлуком Владе РС, плате буџетских корисника смањене су за 10,0% што се, дакле одразило и на укупни просјек на нивоу РС. Међутим, накнадним одлукама Владе примања запослених у јавном сектору су коригована на више, а њихов ефекат позитивно ће се одразити и на републички просјек нето зарада током 2014. године.¹³

С друге стране, **раст нето зарада забиљежен је у дјелатностима претежно приватног сектора, као и у електро-енергетском сектору РС, и то: вађење руда и камена, производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација и информације и комуникације (види Графикон 13).**

Графикон 13: Раст просјечне нето плате по секторима у РС

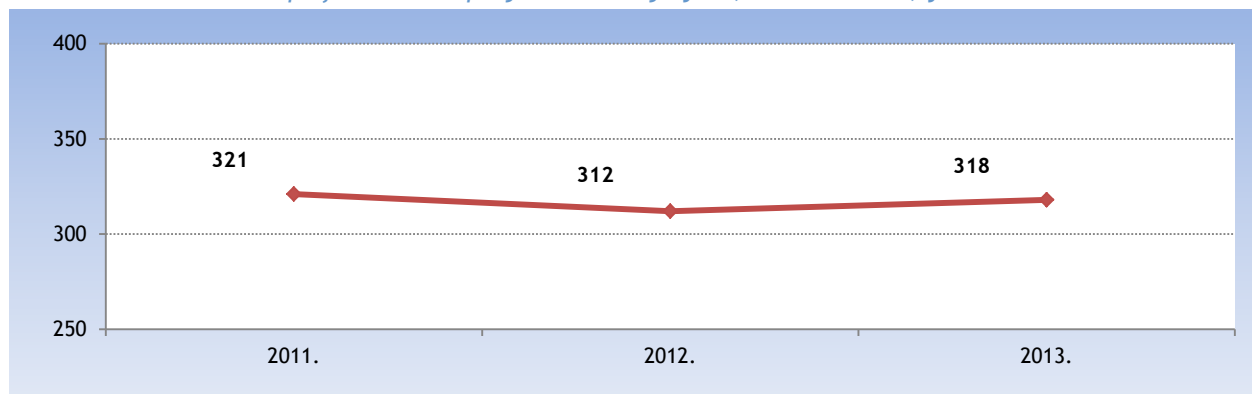

Извор: РЗС РС

¹³ Дана 01.07.2013. године, Влада РС је донијела Одлуку о повећању плата буџетским корисницима за 5%. Од 20.02.2014. године на снази је Одлука о враћању плата буџетским корисницима са средњом стручном спремом на ниво из 2008. године која се односи на више од 14.000 буџетских корисника, док се повећање плата креће у распону од 5-15%. Извор: Влада РС

Након усклађивања,¹⁴ **просјечна пензија у РС у 2013. години износила је 318 КМ** што је за 1,9% више у поређењу са просјеком из претходне, 2012. године (види Графикон 14).

Графикон 14: Просјечне пензије у РС, по годинама, у КМ

Извор: Фонд ПИО и калкулације ИРБРС

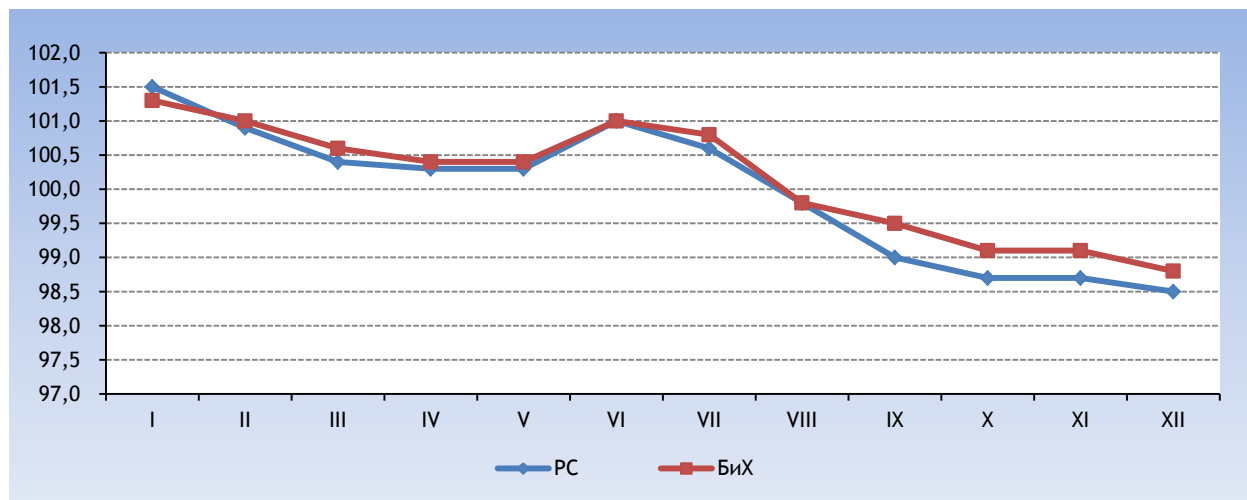
¹⁴ Почетком 2013. године, у складу са одредбама Закона о ПИО, извршено је усклађивање пензија за ову годину по стопи од 1,6%, а од 01.01.2014. године, по основу ванредног усклађивања, пензије у РС повећане су за 2%. Извор: Фонд ПИО.

3. ЦИЈЕНЕ И ФИНАНСИЈСКИ СЕКТОР

3.1 Цијене

У 2013. години, просјечне потрошачке цијене у РС остале су непромијењене у поређењу са претходном, 2012. годином док је, у истом периоду, на нивоу БиХ забиљежена негативна промјена у висини од 0,1%. Посматрано на мјесечном нивоу, инфлаторна кретања, како у РС тако и у цијелој БиХ, већ од августа мјесеца ушла су у негативну зону раста, односно у зону дефлације (види Графикон 15).

Графикон 15: Годишња инфлација у РС и БиХ - индекс потрошачких цијена (CPI) у 2013., по мјесецима, г/г

Извор: РЗСРС и БХАС

Тренд успоравања раста цијена присутан је и у ширем региону.¹⁵ У поређењу са вриједностима из 2012. године, годишња инфлација у ЕУ, еврозони и Хрватској смањена је за 1,1 процентних поена током 2013. године (види Графикон 16). Истовремено, у Италији ово смањење износило је 2,0 процентна поена, Словенији 0,9 те Њемачкој 0,5 процентних поена. Уз смањење од 2,1 процентних поена, као што смо то већ нагласили, у РС је забиљежена „нулта“ инфлација док је на нивоу укупне босанскохерцеговачке економије евидентно смањење од чак 2,2 процентних поена.

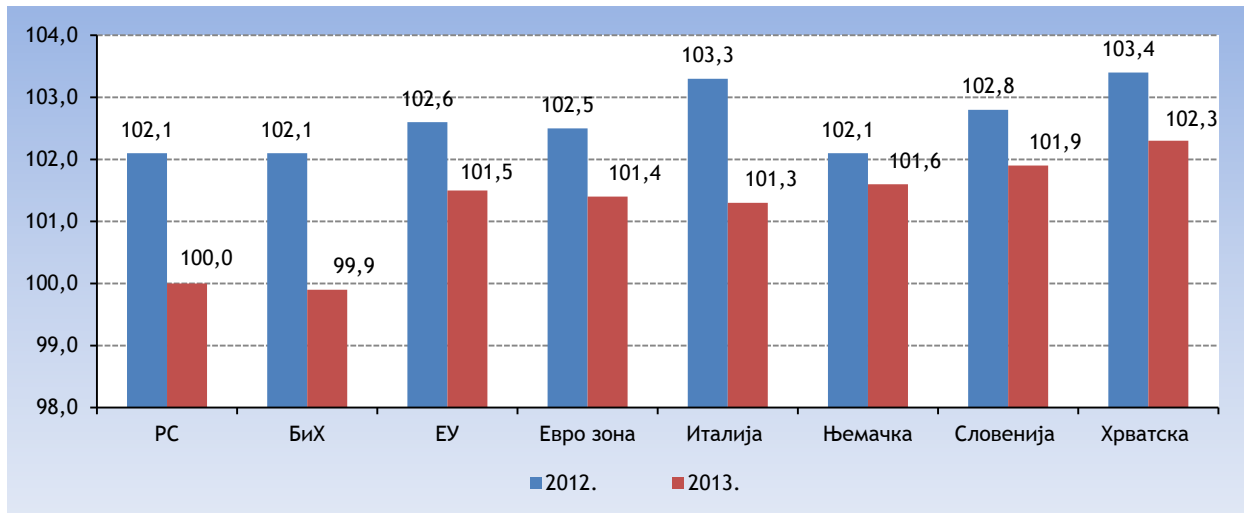
Ако се изузму алкохолна пића и дуван,¹⁶ цијене роба широке потрошње у РС током 2013. године, претежно су стагнирале на прошлогодњем нивоу или су биле ниже: храна (+0,7%) безалкохолна пића (-1,4%), одјећа (-6,4%), обућа (-12,3%). У истом периоду, под утицајем стагнације цијена нафте на свјетским тржиштима,¹⁷ и трошкови превоза у просјеку су смањени за 0,9% на међугодишњем нивоу.

¹⁵ Годишња инфлација у Србији у 2013. години износила је 7,8% колико је регистрована и у 2012. години. Извор: Републички завод за статистику Републике Србије

¹⁶ У 2013. години, алкохолна пића, у просјеку смо плаћали скупље за 1,5%, односно дуван, захваљујући увођењу додатних акциза, за чак 7,3%. Извор: РЗС РС

¹⁷ На крају 2013. године, цијена референтне корпе ОПЕС-а износила је 107,94 долара по барелу, и била је готово једнака њеној вриједности на крају 2012. године (107,76 долара).

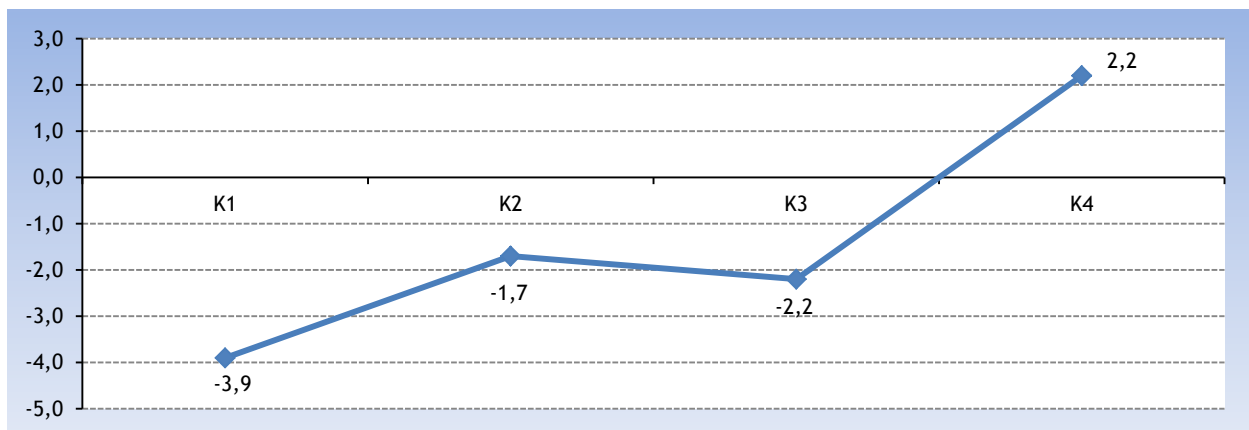
Графикон 16: Годишња инфлација у региону - индекси потрошачких цијена (CPI) у 2012. и 2013. години

Извор: РЗСРС, БХАС и EUROSTAT

У условима континуираног смањења потрошачких цијена, у посљедњем кварталу 2013. године уследио је и умјерени опоравак домаће потрошње. Наиме, након пада од 3,9% у К1, 1,7% у К2, те 2,2% у К3, укупни промет у трговинама у РС (на велико и мало) током К4 растао је по међугодишњој стопи од 2,2% (види Графикон 17). На тај начин је изостао ефекат раста потражње на општи ниво цијена. Управо супротно, опоравак потражње је уследио тек са интензивирањем дефлаторних кретања у домаћој економији.

Графикон 17: Кварталне стопе раста дистрибутивне трговине (на велико и мало) у 2013., у %, г/г

Извор: РЗСРС

У прошлој, 2013. години цијене произвођача индустријских производа, у просјеку су порасле за 0,3%. Посматрано по индустријским подручјима, овај раст је у области вађења руда и камена износио 1,8%, у прерађивачком сектору 0,2%, док су се произвођачке цијене у подручју производње и снабдијевања електричне енергије задржале на нивоу из 2012. године. Тако је и умјерени раст произвођачких цијена, захваљујући изостанку цјеновног утицаја понуде на инфлаторна кретања, у значајној мјери допринио стагнацији општег нивоа цијена у РС.

Почетак 2014. године донио је бојазан од даљег продубљивања дефлаторних кретања која, кроз пад цијена, демотивишу произвођаче у погледу одржавања достигнутог нивоа привредне

активности што резултује смањењем производње и укупне запослености.¹⁸ Међутим, барем према процјенама ММФ-а,¹⁹ овакав сценарио се чини мало вјероватним, с обзиром на очекивања према којим би глобално интензивирање економске активности, преко раста потражње и опоравка цијена, динамизирало и укупна инфлаторна кретања.

3.2 Финансијска тржишта

3.2.1 Банкарски сектор

Активне каматне стопе у банкарском сектору РС биљеже умјерено смањење током 2013. године. Тако је просјечна децембарска каматна стопа на краткорочне кредите износила 6,8% што је за 0,4 процентних поена мање у односу на њену вриједност из јануара мјесеца. У истом периоду, каматна стопа на дугорочне кредите смањена је за 0,26 процентних поена на 7,37% на крају 2013. године (види Графикон 18).

Графикон 18: Активне каматне стопе у РС, у %

Извор: АБРС

У 2013. години нису испољене значајније осцилације у вриједности европске међубанкарске каматна стопе – EURIBOR. Са стањем на дан 31.12.2013. године, шестомјесечни EURIBOR износио је 0,389% што је за свега 0,07 процентних поена више у поређењу са његовом вриједношћу са почетка године.²⁰ Током године, како би се додатно стимулисао опоравак еврозоне, Европска централна банка спустила је референтну каматну стопу на рекордно низак ниво од 0,25%.²¹ У сваком случају, слично као и до сада, **будући трендови на међународним тржиштима капитала доминантно ће утицати на висину каматних стопа у РС, а самим тим и на величину потражње за кредитним средствима.**

Током прва три квартала 2013. године евидентан је раст кредитне активности у РС. Наиме, на крају септембра, укупни кредити у РС, уз повећање од 4,7% на међугодишњем нивоу, достигли су ниво од 4.746,5 милиона КМ (види Графикон 19). У кредитној структури,

¹⁸ У јануару 2014. године, у РС забиљежена је дефлација у висини од 1,8% на међугодишњем нивоу. Извор: РЗС РС

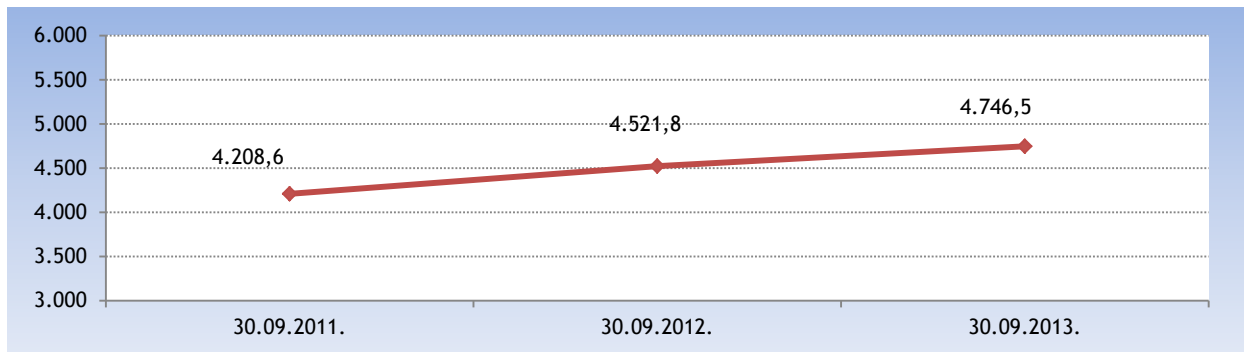
¹⁹ Према процјенама ММФ-а, БиХ инфлација у 2014. години износиће 1,1%.

²⁰ На дан 02.01.2013. године, шестомјесечни EURIBOR износио је 0,319%. Извор: www.euribor-ebf.eu

²¹ У новембру 2013. године, Европска централна банка усвојила је смањење референтне каматне стопе са 0,50% на 0,25%. Извор: <http://www.ecb.europa.eu/ecb/html/index.en.html>

доминантно учешће припада позицијама *кредита приватним предузећима и становништву*, које су, током првих девет мјесеци 2013. забиљежиле међугодишњи раст од 3,8%, односно 4,5%, респективно.²²

Графикон 19: Укупни кредити у РС, у милионима КМ

Извор: АБРС

Кредитни пласмани Инвестиционо-развојне банке Републике Српске (ИРБРС), у великој мјери су допринијели повећању укупне кредитне активности банкарског сектора Републике Српске. До краја марта 2014. године, на кредитној основи пласирано је укупно 1.326,7 милиона КМ (види Табелу 2).

Табела 2: Преглед кредитних пласмана ИРБРС по кредитним линијама, стање на дан 31.03.2014. године

Кредитне линије	Износ у КМ
КЛ за почетне пословне активности	3.446.287,38
КЛ за микробизнис у пољопривреди	29.485.418,08
КЛ за пољопривреду	79.468.362,83
КЛ за предузетнике и предузећа	489.842.115,02
Стамбени кредити	260.999.578,61
КЛ за јединице локалне самоуправе	35.825.000,00
Зајмови за демобилисане борце	5.652.754,90
Кредити за мала и средња предузећа (ЕАФ)	51.242.430,93
Кредити за мала и средња предузећа (ЕИВ)	97.783.437,00
Зајмови за предузећа	40.561.049,36
Зајмови за пољопривреду и прерађивачку индустрију	41.005.137,79
Зајмови за пољопривреду и индустрију прераде пољопривредних производа	3.900.000,00
Зајмови за здравствене установе	10.000.000,00
Пројекти имплементирани путем ФРЗРС и ФСРС	177.466.553,00
УКУПНО	1.326.678.124,90

Извор: ИРБРС

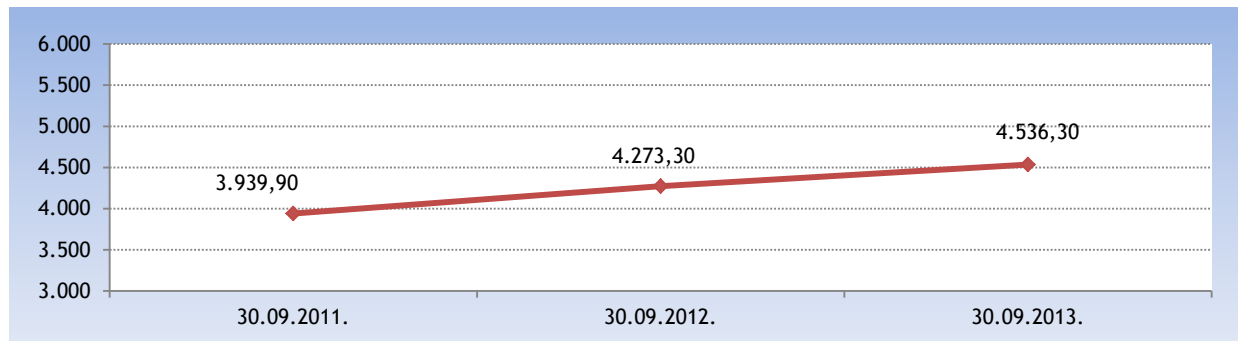
Пружајући адекватну финансијску подршку развојним и осталим приоритетним пројектима у РС, а посебно у околностима отежаног приступа изворима финансирања и погоршања ликвидности привредних субјеката и становништва, **ИРБРС је допринијела одржавању укупне стабилности домаће привреде.** Кредитни портфолио банкарског сектора значајно је подржан управо кредитним средствима ИРБРС. Наиме, у структури кредитних извора

²² Са стањем на дан 30.09.2013., у структури укупних кредита РС, кредити приватним предузећима учествовали су са 44%, односно кредити становништву са 37%. Извор: *Извјештај о стању у банкарском систему Републике Српске за период 01.01.2013.-30.09.2013. године*

финансирања банака у РС,²³ са стањем на дан 30.09.2013. године, кредити из домаћих извора, који су у цјелости финансирани из средстава ИРБРС, учествовали су са 75,0%.²⁴

Уз међугодишњу стопу раста од 6,2%, у банкама у РС било је депоновано укупно 4.536,3 милиона КМ, са стањем на дан 30.09.2013. године (види Графикон 20).

Графикон 20: Укупни депозити у РС, у милионима КМ

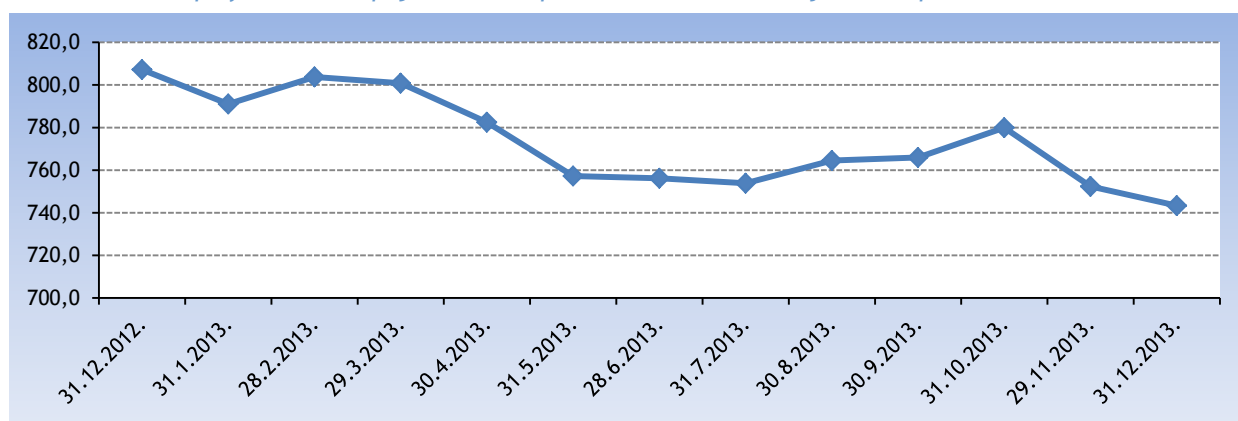
Извор: АБРС

Раст укупних депозита првенствено је повезан са повећањем штедње грађана. Наиме, на крају септембра 2013. године, уз међугодишњи раст од 14,7%, учешће депозита становништва у укупној структури депозита износило је 46%. Поред тога, значајан допринос депозитном расту потиче и од повећања депозита приватних предузећа од 15,6%.

3.2.2 Берзе

Током 2013. године, Берзански индекс Републике Српске – БИРС изгубио је 7,9% своје вриједности са краја 2012. године. Његова вриједност, са стањем на дан 31.12.2013. године, износила је 743,36 поена или 63,87 поена мање у поређењу са нивоом на којем је БИРС завршио претходну годину (види Графикон 21).²⁵

Графикон 21: Вриједност Берзанског индекса Републике Српске - БИРС

Извор: Бањалучка берза

²³ Кредитни извори чине једну од ставки пасиве банкарског сектора РС (14% учешћа, са стањем на дан 30.09.2013.). Остале ставке пасиве су: депозити (70%), узете позајмице (0%), субординирани дугови (0%), остале обавезе (2%), исправке вриједности и резерве за потенцијалне губитке (1%) и капитал (13%). Извор: Извјештај о стању у банкарском систему Републике Српске за период 01.01.2013.-30.09.2013. године.

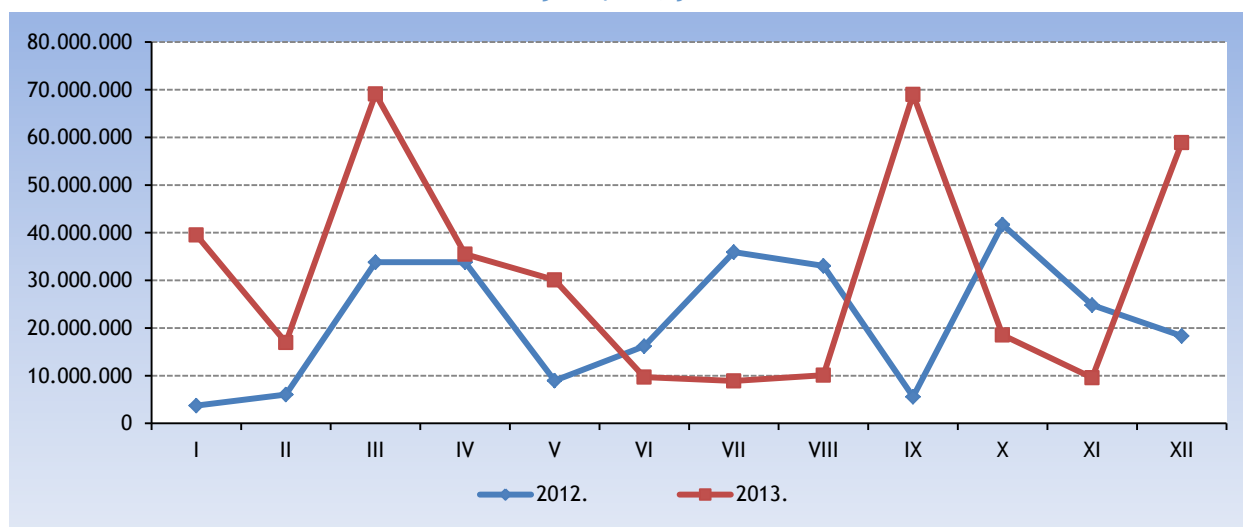
²⁴ Од укупно узетих кредита као извора финансирања банака у РС, 75% чине кредити из домаћих извора (ИРБРС), 21% кредити страних банака, 3% кредити страних фондова, те 1% из осталих извора. Извор: Извјештај о стању у банкарском систему Републике Српске за период 01.01.2013.-30.09.2013. године.

²⁵ На дан 31.12.2012. године, вриједност БИРС-а износила је 807,23 поена. Извор: Бањалучка берза

Кроз 30.636 појединачних трансакција, **на Бањалучкој берзи остварен је промет у укупном износу од 375,9 милиона КМ у току 2013. године**. Остварени промет већи је за 44,0% у поређењу са резултатима из 2012. године, односно број закључених трансакција, за 14,1%.²⁶ Захваљујући томе, **просјечна вриједност трансакције порасла је за готово 1/3, на нивоу од 12.270 КМ.**²⁷

И у 2013. години, **укупни промет на тржишту капитала РС обиљежила је наглашена мјесечна волатилност** (види Графикон 22). Оштар раст вриједности берзанског промета у јануару, марту, септембру и децембру првенствено потиче од успјешне реализације *јавних понуда трезорских записа Републике Српске*.²⁸ Самим тим, укупна ликвидност домаћег тржишта капитала, у првом реду је била детерминисана величином оствареног промета на његовом дужничком сегменту.

Графикон 22: Вриједност укупног промета на Бањалучкој берзи у 2012. и 2013. години, по мјесецима, у КМ

Извор: Бањалучка берза

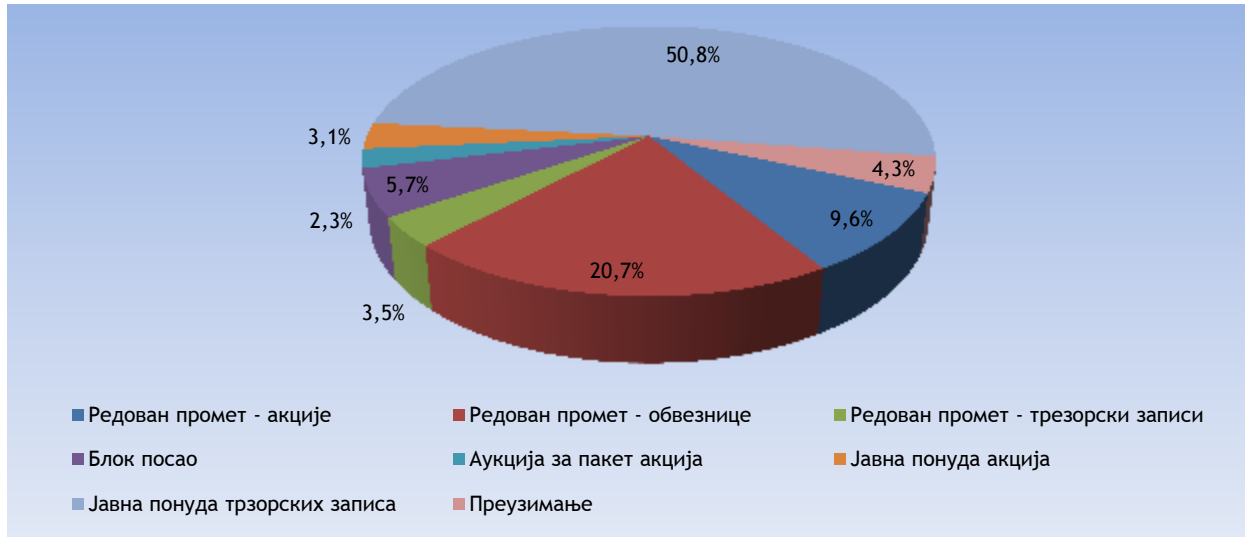
У условима када се финансирање јавних потреба у значајној мјери ослања на домаће изворе финансирања, **јавне понуде трезорских записа РС забиљежиле су доминантно учешће у структури укупног промета на Бањалучкој берзи током 2013. године, у висини од 50,8%** (види Графикон 23). У истом периоду није било емисија *муниципалних обвезница*, нити *примарних емисија акцијског капитала* што је, у првом реду повезано са одлагањем реализације значајнијих инвестиционих пројеката, како на нивоу локалних заједница, тако и на нивоу укупне привреде РС.

²⁶ У 2012. години, на Бањалучкој берзи, путем 26.842 трансакције остварен је промет у укупном износу од 260.931.941 КМ.

²⁷ Просјечна вриједност трансакције у 2012. години износила је 9.720 КМ.

²⁸ У 2013. години, аукције трезорских записа Републике Српске одржане су у јануару (24.080.000 КМ), марту (52.194.197 КМ), априлу (20.103.325 КМ), мају (21.557.108 КМ), септембру (52.167.900 КМ) и децембру (20.784.288 КМ). Извор: Бањалучка берза

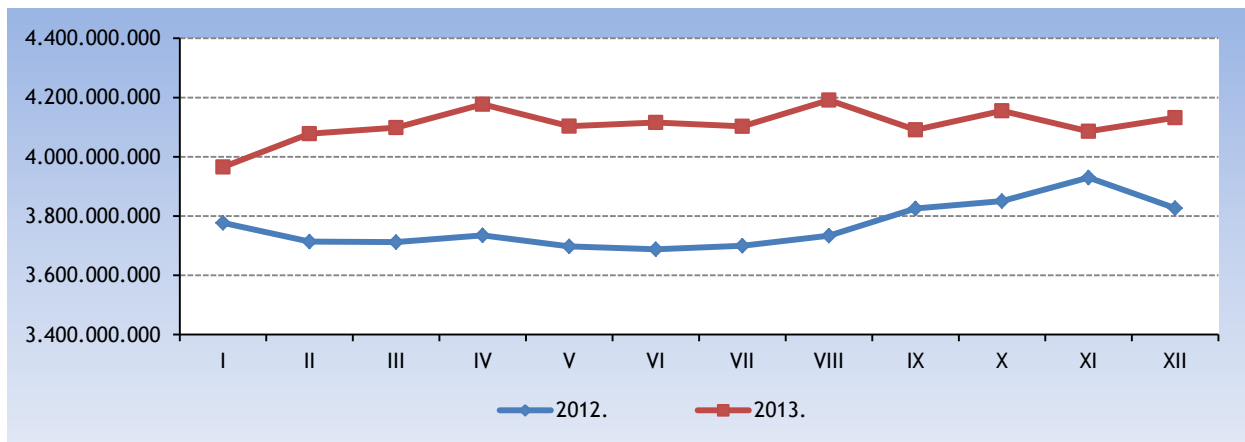
Графикон 23: Структура укупног промета на Бањалучкој берзи у 2013. години

Извор: Бањалучка берза

Вриједност тржишне капитализације на Бањалучкој берзи, на дан 31.12.2013. године, износила је 4,1 милијарду КМ и већа је за 5,2% у односу на њену вриједност са краја 2012. године.²⁹ Тржишна капитализација позитивно је реаговала на повећање ликвидности тржишта и константно је биљежила просјечне мјесечне вриједности изнад нивоа из 2012. године (види Графикон 24).

Графикон 24: Просјечна мјесечна вриједност тржишне капитализације на Бањалучкој берзи у 2012. и 2013. години, у КМ

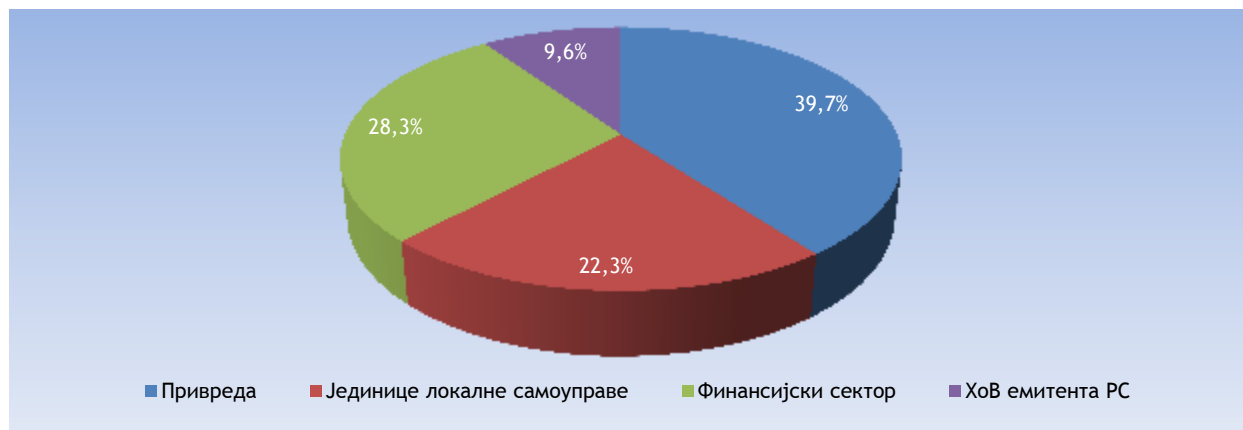

Извор: Бањалучка берза

До краја 2013. године, у **Хов** емитената са подручја РС, ИРБРС је инвестирала укупно 261,5 милиона КМ. На овај начин, привреда РС подржана је са додатних 103,9 милиона КМ, а секторска структура пласмана, са стањем на дан 31.12.2013. године, приказана је на Графикону 25.

²⁹ Вриједност тржишне капитализације на дан 31.12.2012. године износила је 3.928.654.260,37 КМ. Извор: Бањалучка берза

Графикон 25: Секторска структура пласмана ИРБРС у ХоВ, са стањем на дан 31.12.2013., у %

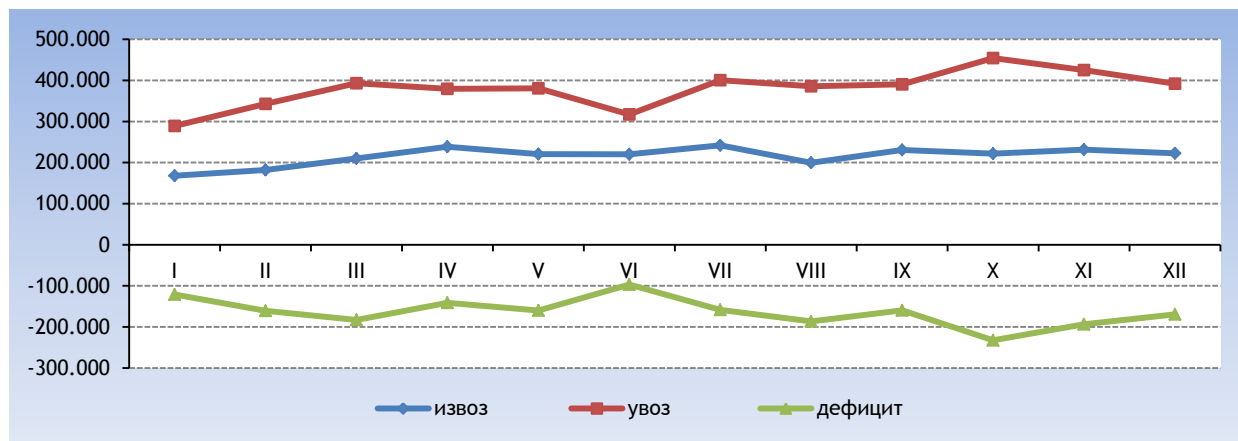
Извор: ИРБРС

У структури оствареног промета на Бањалучкој берзи, у периоду 2008-2013. године, укупни пласмани ИРБРС у ХоВ (куповина и продаја) учествовали су са 17,6%. Просјечна вриједност појединачне трансакције (куповина ХоВ) износила је 4,1 милион КМ, што потврђује да је Банка, од свог оснивања, постала један од кључних институционалних инвеститора у РС. Својим инвестиционим активностима, ИРБРС је, дакле значајно утицала на развој и даљу изградњу тржишта капитала РС, а самим тим и на диверсификацију извора финансирања за привреду, локалне заједнице и финансијски сектор, те одржавање ликвидности тржишта, у првом реду кроз повећање обима промета.

4. СПОЉНА ТРГОВИНА

Након смањења од 3,9% у 2012. години, обим укупне спољнотрговинске размјене РС порастао је за 4,0% током 2013. године. У истом периоду, **извоз је растао по стопи од 9,0%**,³⁰ односно **увоз од 1,4% на међугодишњем нивоу**.³¹ **Стопа покривености увоза извозом, са 52,9% у 2012., порасла је на 56,9%** (види Графикон 26).

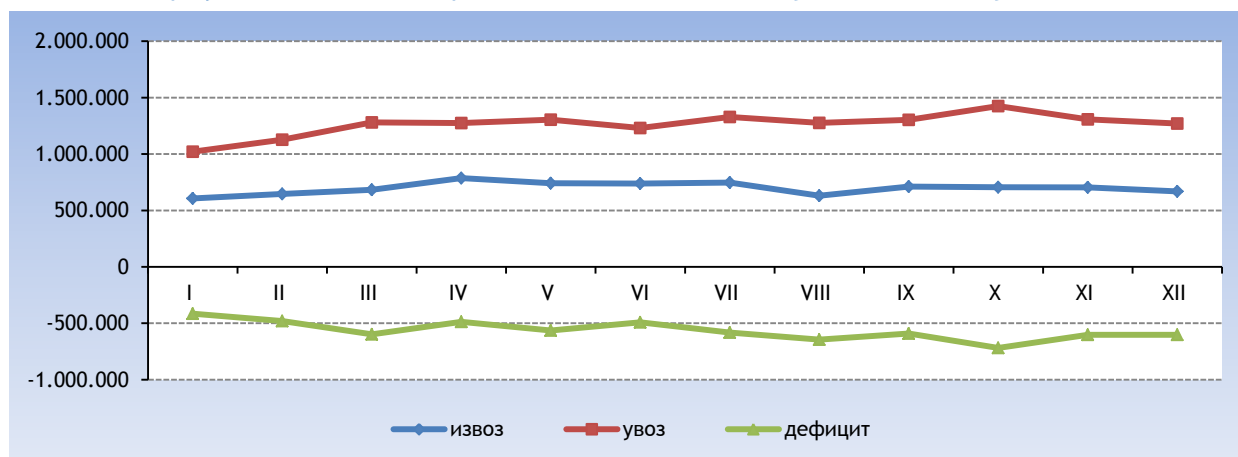
Графикон 26: Спољнотрговинска активност РС у 2013. години, у 000 КМ

Извор: РЗС РС

Под утицајем раста извоза од 6,6%, с једне стране, односно смањења увоза од 0,5%, с друге стране, **укупна спољнотрговинска активност на нивоу БиХ у 2013. години порасла је за 1,9%** на међугодишњем нивоу (види Графикон 27). Током прошле године, стопа покривености увоза извозом побољшала се за додатних 3,7 процентних поена и износила је 55,2%.

Графикон 27: Спољнотрговинска активност БиХ у 2013. години, у 000 КМ

Извор: БХАС

У 2013. години, евидентан је позитивни тренд смањења дефицита у робној размјени са иностранством. Наиме, захваљујући динамичнијем расту извоза у поређењу са растом увоза, спољнотрговински дефицит РС смањен је за 7,1% или готово 150 милиона КМ.

³⁰ У околностима глобалног привредног успоравања и пада потражње који је обиљежио 2012. годину, извоз из РС смањен је за 7,3%. Извор: РЗС РС

³¹ Под утицајем смањења домаће потрошње и контракције укупне привредне активности до које је дошло првенствено услед неповољних глобалних економских кретања, увоз у РС смањен је за 2,0% током 2012. године. Извор: РЗС РС

И поред значајних предуслова за развој прехранбене индустрије, РС је и даље велики нето увозник хране. Тако је, у 2013. години, увезено хране у вриједности од 625 милиона КМ, те је забиљежен дефицит у износу од 421 милион КМ. Међутим, у овом подручју евидентан је и вишегодишњи позитивни тренд раста извоза што сугерише на континуирано јачање конкурентности домаће понуде прехранбених производа на међународним тржиштима.³²

Захваљујући опоравку домаће потрошње који је услиједио у посљедњем кварталу 2013. године, увоз производа за широку потрошњу (трајних и нетрајних) порастао је за 2,1% на међугодишњем нивоу. У истом периоду, под утицајем умјереног опоравка глобалне, личне и инвестиционе потрошње, извоз капиталних производа и трајних производа за широку потрошњу из РС растао је по стопи од 12,4%, односно 22,2% респективно.

У 2013. години, 51,0% своје укупне робне размјене, РС је реализовала са земљама чланицама ЕУ³³ (70,5% извоза и 39,9% увоза),³⁴ односно са земљама потписницама Споразума о централноевропској зони слободне трговине- СЕФТА³⁵ 20,1% (23,0% извоза и 18,5% увоза).³⁶ Истовремено, најзначајнији извозни партнери РС били су: Србија (15,9%), Италија (15,9%) и Хрватска (12,5%). С друге стране, захваљујући великој увозној зависности прерађивачких капацитета нафтне индустрије, листу најзначајнијих увозних партнера РС предводи Русија (26,8%), а затим слиједе Србија (16,8%) и Италија (9,8%).

У надалеђем периоду, укупна спољнотрговинска активност РС и БиХ првенствено ће бити условљена динамиком глобалног економског опоравка³⁷ и даљим јачањем извозне потражње³⁸ (на страни домаћег извоза), односно опоравка домаће економије, у првом реду кроз повећање личне и инвестиционе потрошње (на увозној страни).

³² У 2010. години, извоз прехранбених производа из РС растао је по међугодишњој стопи од 4,5%, у 2011., 5,1%, 2012., од 2,0%, односно у 2013. години, по стопи од чак 9,9%. Извор: РЗС РС

³³ Званични улазак Хрватске у ЕУ 01.07.2013. године резултовао је додатним повећањем учешћа земаља чланица Уније у структури укупне робне размјене, како РС тако и на нивоу БиХ.

³⁴ У истом периоду, око 65% укупне робне размјене БиХ реализовано је са ЕУ (73,6% извоза и 60,1% увоза). Извор: БХАС

³⁵ Земље потписнице Споразума су: Албанија, БиХ, Хрватска (изашла из СЕФТА стицањем чланства у ЕУ), Македонија, Молдавија, Црна Гора, Србија и UNMIK/ Косово, као царинска територија у складу са Резолуцијом Савјета безбједности Организације уједињених нација 1244.

³⁶ Током 2013. године, 12,8% укупне робне размјене БиХ са иностранством реализовано је са земљама потписницама Споразума СЕФТА (15,9% извоза и 11,1% увоза). Извор: БХАС

³⁷ У 2014. години, према очекивањима ММФ-а, раст свјетске економије износиће 3,6% што је за 0,6 процентних поена динамичнији раст у поређењу са резултатима из 2013. Извор: IMF, World Economic Outlook, April 2014

³⁸ Након раста од 3,0% у 2013., у складу са процјенама ММФ-а, свјетска робна размјена повећаће се за додатних 4,3% током 2014. године. Извор: IMF, World Economic Outlook, April 2014

5. СТАТИСТИЧКИ АНЕКС

Табела 1: Тромјесечни БДП РС, стопе реалног раста (%), производни приступ, г/г

Дјелатности	2012.					2013.				
	I	II	III	IV	I-IV	I	II	III	IV	I-IV
A Пољопривреда, шумарство и риболов	-8,4	-5,5	-8,0	-9,5	-7,9	7,8	7,3	9,4	10,5	8,8
B C D E Вађење руда и камена; прерађивачка индустрија; производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација; снабдијевање водом, канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине	-6,3	-3,6	-4,6	-2,2	-4,1	4,6	7,2	3,8	2,9	4,6
Од тога: С прерађивачка индустрија	-9,3	-5,3	-1,3	-3,1	-4,5	10,4	10,2	2,2	5,7	6,8
F Грађевинарство	-5,6	-3,9	-4,4	-0,4	-3,2	-5,6	-3,0	-3,4	0,0	-2,6
G H I Трговина на велико и трговина на мало, оправка моторних возила, мотоцикала; саобраћај и складиштење; дјелатности пружања смјештаја, припреме и послуживања хране, хотелијерство и угоститељство	0,3	1,4	0,6	0,4	0,7	-0,3	-0,1	-0,4	0,0	-0,2
J Информације и комуникације	3,3	1,6	0,1	0,7	1,4	0,2	0,4	0,3	0,1	0,2
K Финансијске дјелатности и дјелатности осигурања	2,3	5,2	7,9	5,2	5,1	2,2	2,3	2,7	3,1	2,6
L Пословање некретнима	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-0,9	-0,8	-0,3	-0,8
M N Стручне, научне и техничке дјелатности; административне и помоћне услужне дјелатности	1,2	1,4	1,6	1,5	1,4	1,0	1,5	2,1	2,9	1,9
O P Q Јавна управа и одбрана; обавезно социјално осигурање; образовање; дјелатности здравствене заштите и социјалног рада	1,5	1,8	3,3	3,5	2,5	1,0	1,0	1,0	0,5	0,9
R S Умјетност, забава и рекреација; остале услужне активности	-0,7	1,6	2,2	2,7	1,5	2,1	2,9	3,6	2,4	2,8
FISIM (минус)	5,1	6,7	7,3	6,2	6,3	2,3	1,9	2,2	2,8	2,3
БРУТО ДОДАТА ВРИЈЕДНОСТ	-1,8	-0,8	-1,2	-0,7	-1,1	1,9	2,4	1,9	2,0	2,1
Порези на производе минус субвенције на производе	-1,8	-0,8	-1,2	-0,7	-1,1	1,9	2,4	1,9	2,0	2,1
БРУТО ДОМАЋИ ПРОИЗВОД	-1,8	-0,8	-1,2	-0,7	-1,1	1,9	2,4	1,9	2,0	2,1

Извор: РЗ РС

Табела 2: Стопе промјена индустријске производње РС у 2013. години, %, г/г

Индустрија РС	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Индустрија	4,1	-2,5	5,3	-3,4	11,7	3,5	3,2	22,3	5,0	-4,2	0,7	4,4	4,7
B) Вађење руда и камена	4,1	-4,3	13,4	-22,2	5,0	0,6	-2,0	27,2	-4,0	-2,6	18,1	-10,2	40,6
C) Прерађивачка индустрија	4,2	8,3	23,3	-0,5	14,4	-1,6	1,0	14,7	-5,1	-6,6	-2,3	8,1	4,9
D) Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом и водом	1,1	-4,4	-5,8	9,4	6,9	11,1	1,4	20,3	23,4	-18,8	-10,6	0,9	-9,3

Извор: РЗ РС

Табела 3: Стопе промјена индустријске производње БиХ у 2013. години, %, г/г

Индустрија БиХ	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Индустрија	6,4	2,0	11,2	6,8	11,4	6,1	3,7	6,8	3,6	4,4	7,9	8,9	7,0
В) Вађење руда и камена	-4,2	-5,8	-0,5	-13,3	-0,8	-6,2	-20,4	-13,0	-2,0	1,5	8,4	-5,2	15,7
С) Прерађивачка индустрија	8,9	6,9	17,6	5,0	14,8	10,4	7,1	9,0	2,6	4,4	7,9	11,6	17,0
Д) Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом и водом	5,4	2,9	12,7	29,4	9,4	-3,4	4,8	8,3	8,2	-2,9	4,4	10,5	-15,9

Извор: БХАС

Табела 4: Стопе промјена у грађевинској активности РС у 2013. години, %, г/г

Грађевинарство РС	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Вриједност извршених радова	0,8	-21,5	14,5	-27,6	0,8	22,8	-7,3	10,9	-10,4	11,2	14,3	45,1	-24,1
Број радника на грађевинским радовима	-7,0	1,3	16,4	-9,6	-11,0	-8,4	-12,8	-11,6	-7,1	-6,2	-11,3	-5,3	-6,4
Извршени ефективни часови на грађевинским радовима	-6,4	-2,0	16,3	-8,2	-7,4	-8,2	-13,0	-9,0	-6,6	-3,9	-10,3	-7,3	-5,0

Извор: РЗС РС

Табела 5: Незапосленост у РС у 2013. години

Категорија	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Број незапослених	151.290	155.155	155.672	154.998	152.295	151.372	150.601	150.091	149.307	149.293	148.917	148.496	149.284
Новопријављени на евиденцију	5.480	5.999	5.184	5.279	4.873	4.677	5.006	6.300	5.073	5.997	5.934	5.287	6.146
Укупно брисани са евиденције	5.088	3.873	4.278	5.227	6.002	5.023	4.977	5.942	4.895	5.299	5.461	5.127	4.946
Брисани са евиденције ради запослења	2.333	1.396	2.070	2.390	2.916	2.199	2.310	2.701	2.073	2.733	2.513	2.486	2.209

Извор: ЗЗЗРС

Табела 6: Просјечне нето плате по секторима у РС у 2013. години, у КМ

Сектори	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Укупно	808	811	811	799	798	796	816	803	811	813	808	811	820
A Пољопривреда, шумарство и риболов	650	632	625	626	647	639	652	630	636	668	674	682	679
B Вађење руда и камена	1.044	1.049	1.033	1.009	1.015	990	1.113	1.074	1.019	1.048	1.069	1.019	1.086
C Прерађивачка индустрија	587	587	583	574	582	577	597	595	585	583	586	589	601
D Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	1.039	1.043	1.052	1.025	1.032	1.019	1.073	1.049	1.027	1.035	1.036	1.022	1.050
E Снабдијевање водом; канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине	637	604	639	629	626	615	650	644	648	659	641	638	646
F Грађевинарство	549	580	558	550	542	550	544	542	553	540	555	538	548
G Трговина на велико и на мало, поправка моторних возила и мотоцикала	603	600	597	585	591	606	619	613	613	614	596	598	608
H Саобраћај и комуникације	621	633	633	613	608	614	625	609	606	607	628	629	630
I Дјелатности пружања смјештаја, припреме и послуживања хране, хотелијерство и угоститељство	534	558	544	508	536	520	546	522	540	530	539	531	533
J Информације и комуникације	1.107	727	1.108	1.116	1.116	1.138	1.139	1.115	1.113	1.111	1.144	1.114	1.120
K Финансијске дјелатности и дјелатности осигурања	1.293	1.220	1.309	1.301	1.274	1.286	1.320	1.297	1.298	1.268	1.283	1.305	1.319
L Пословање некретнинама	712	591	724	716	724	626	725	709	722	791	724	731	725
M Стручне, научне и техничке дјелатности	771	823	823	774	769	804	745	754	720	748	818	744	764
N Административне и помоћне услужне дјелатности	542	519	554	547	539	553	539	535	545	544	536	544	545
O Јавна управа и одбрана; обавезно социјално осигурање	1.027	1.070	1.026	1.003	1.001	999	1.010	1.006	1.036	1.041	1.040	1.044	1.048
P Образовање	819	889	800	796	795	797	780	796	846	852	832	815	829
Q Дјелатности здравствене заштите и социјалног рада	1.037	1.029	1.060	1.036	1.026	1.035	1.073	1.014	1.054	1.041	1.018	1.025	1.037
R Умјетност, забава и рекреација	554	571	566	558	563	537	526	550	541	556	551	564	562
S Остале услужне дјелатности	808	859	683	838	793	740	851	830	858	820	819	836	830

Извор: РЗС РС

Табела 7: Просјечне нето плате по секторима у БиХ у 2013. години, у КМ

Сектори	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Укупно	827	829	815	819	824	832	822	830	828	826	833	828	838
A Пољопривреда, шумарство и риболов	721	722	694	699	715	731	703	727	714	719	748	726	740
B Вађење руда и камена	957	959	951	929	936	950	973	957	955	953	975	959	992
C Прерађивачка индустрија	587	588	574	582	585	588	587	591	585	585	591	587	596
D Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	1.311	1.338	1.258	1.281	1.308	1.332	1.274	1.341	1.318	1.293	1.334	1.334	1.319
E Снабдијевање водом; канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине	752	756	745	747	743	755	746	757	754	755	760	753	756
F Грађевинарство	535	538	531	531	531	536	527	533	540	532	542	537	541
G Трговина на велико и на мало, поправка моторних возила и мотоцикала	578	576	564	571	574	581	576	585	582	578	579	582	585
H Саобраћај и комуникације	764	761	774	767	758	754	773	773	752	767	762	760	762
I Дјелатности пружања смјештаја, припреме и послуживања хране, хотелијерство и угоститељство	536	547	534	525	538	538	541	530	536	532	534	533	538
J Информације и комуникације	1.190	1.185	1.154	1.173	1.191	1.227	1.166	1.217	1.194	1.171	1.222	1.174	1.200
K Финансијске дјелатности и дјелатности осигурања	1.336	1.298	1.319	1.337	1.349	1.392	1.343	1.314	1.341	1.303	1.324	1.334	1.381
L Пословање некретнинама	793	748	777	784	767	768	801	803	798	816	812	818	828
M Стручне, научне и техничке дјелатности	856	862	856	842	882	870	832	856	849	866	863	843	849
N Административне и помоћне услужне дјелатности	571	562	577	569	571	576	568	564	571	578	570	568	576
O Јавна управа и одбрана; обавезно социјално осигурање	1.137	1.140	1.127	1.127	1.127	1.128	1.129	1.129	1.141	1.145	1.145	1.149	1.152
P Образовање	836	841	829	827	828	832	831	830	829	852	843	841	847
Q Дјелатности здравствене заштите и социјалног рада	1.025	1.045	988	1.011	1.022	1.052	1.008	1.036	1.039	1.013	1.042	1.010	1.033
R Умјетност, забава и рекреација	653	663	692	648	645	637	639	647	649	652	658	651	654
S Остале услужне дјелатности	1.010	1.023	959	996	1.024	1.009	1.011	1.005	1.065	1.016	1.000	1.006	1.004

Извор: БХАС

Табела 8: Преглед кретања инфлације у РС, мјерена индексом потрошачких цијена-CPI, у 2013. години

Индексни период	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Базни период	Исти период претходне године												
УКУПНО	100,0	101,5	100,9	100,4	100,3	100,3	101,0	100,6	99,8	99,0	98,7	98,7	98,5
Храна и безалкохолна пића	100,4	103,1	102,0	101,6	101,9	101,9	103,1	101,8	101,0	98,7	97,1	96,5	96,3
Алкохолна пића и дуван	105,4	105,6	105,4	106,1	105,5	105,9	106,0	105,5	105,2	105,0	105,0	104,9	104,7
Одјећа и обућа	91,7	92,1	90,9	91,6	92,9	93,2	93,0	90,5	88,8	90,9	92,2	92,5	91,6
Становање, вода, електрична енергија, плин и други енергенти	100,3	101,1	100,8	100,6	100,0	100,0	100,0	100,1	100,2	100,2	100,5	100,0	99,8
Намјештај, кућански уређаји и редовно одржавање куће	99,9	99,8	99,7	99,5	100,5	100,4	99,8	100,0	100,2	99,8	99,7	100,2	99,8
Здравство	100,0	100,4	100,4	100,4	99,9	99,7	99,9	99,8	100,0	100,1	100,0	99,8	99,8
Превоз	99,1	101,9	101,5	98,7	97,2	97,5	99,8	100,5	97,7	96,9	98,2	99,6	99,8
Комуникације	99,9	99,9	99,9	99,9	99,9	99,9	99,9	99,9	99,9	99,9	99,9	99,9	99,9
Рекреација и култура	100,5	100,8	100,8	100,9	100,8	100,8	100,8	100,7	100,4	100,2	100,2	100,1	100,0
Образовање	101,4	100,9	101,5	101,5	101,5	101,5	101,5	101,5	101,5	101,4	101,4	101,4	101,4
Ресторани и хотели	100,0	99,9	99,9	99,9	100,0	100,0	100,0	99,9	99,9	100,0	100,0	100,0	100,0
Остала добра и услуге	100,2	101,1	99,8	100,6	100,3	100,0	99,6	99,7	100,2	99,8	99,7	100,3	100,0

Извор: РЗС РС

Табела 9: Активне каматне стопе у РС у 2013. години, у %

Категорија	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Каматне стопе на краткорочне кредите	6,85	7,06	7,25	7,22	7,23	6,61	6,56	6,80	6,21	6,76	6,71	6,79	6,80
Каматне стопе на дугорочне кредите	7,45	7,77	7,65	7,74	7,61	7,67	7,79	7,37	7,28	7,21	7,35	7,04	7,37
Укупно за кредите	7,14	7,3	7,4	7,40	7,4	7	7,1	7,1	6,79	7	7,1	6,9	7,2

Извор: АБРС

Табела 10: Спољнотрговинска размјена РС и БиХ у 2013. години, у 000 КМ

Република Српска	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Извоз	2.588.104	168.025	182.220	210.184	238.435	220.764	220.173	242.098	199.427	230.912	221.870	231.500	222.497
Увоз	4.551.601	289.214	342.893	393.365	379.748	380.770	317.176	400.481	385.911	390.579	454.480	424.992	391.993
Обим робне размјене	7.139.705	457.239	525.113	603.549	618.183	601.534	537.349	642.579	585.338	621.491	676.350	656.492	614.490
Салдо робне размјене	-1.963.497	-121.189	-160.673	-183.181	-141.312	-160.006	-97.003	-158.382	-186.485	-159.666	-232.611	-193.492	-169.496
Покривеност увоза извозом у %	56,9	58,1	53,1	53,4	62,8	58,0	69,4	60,5	51,7	59,1	48,8	54,5	56,8
Босна и Херцеговина	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Извоз	8.380.275	606.655	646.378	682.644	787.181	740.824	739.155	747.246	630.293	711.543	706.502	704.282	669.126
Увоз	15.169.792	1.021.000	1.126.980	1.280.534	1.275.083	1.304.766	1.230.737	1.329.176	1.275.592	1.302.937	1.424.593	1.307.187	1.271.008
Обим робне размјене	23.550.067	1.627.655	1.773.358	1.963.178	2.062.264	2.045.590	1.969.892	2.076.422	1.905.885	2.014.480	2.131.095	2.011.469	1.940.134
Салдо робне размјене	-6.789.517	-414.345	-480.602	-597.890	-487.902	-563.942	-491.582	-581.930	-645.299	-591.394	-718.091	-602.905	-601.882
Покривеност увоза извозом у %	55,2	59,4	57,4	53,3	61,7	56,8	60,1	56,2	49,4	54,6	49,6	53,9	52,6

Извор: РЗС РС и БХАС

Припремио: Сектор за макроекономске анализе ИРБРС

Објављено: април 2013. године.

Подаци кориштени у овој публикацији у највећем дијелу су преузети из екстерних извора. Инвестиционо-развојна банка Републике Српске не сноси никакву одговорност за евентуалну нетачност ових података, као ни за штету насталу кориштењем истих.

Copyright (c) Инвестиционо-развојна банка Републике Српске 2013. Сва права задржана.